

NATIONAAL-SOCIALISTISCHE BEWEGING VLAANDEREN (NSBV), Nationaal-socialistische politieke partij, vlak na mei 1940 opgericht en geleid door de Antwerpse advocaten, Jozef Strijckers (voorzitter), diens schoonzoon Jan Baptist Bellefroid (secretaris) en Dries van Rompaey (vice-voorzitter).

Als doelstelling formuleerde de NSBV de vorming van een nationaal-socialistische Groot-Nederlandse staat met de Nederlandse en Belgische koloniën, die een economische gemeenschap met Midden-Europa zou moeten vormen. De NSBV beschikte over contacten binnen het Vlaamse ballingenmilieu in Den Haag. Door bemiddeling van de Vlaamse antiquair Lambert Jageneau kregen de drie NSBV-voormannen op 11 juni 1940 een onderhoud met NSB-prominent Meinoud M. Rost van Tonningen. Het is echter maar de vraag of Rost van Tonningen, die behoorde tot de ss-vleugel binnen de Nationaal-Socialistische Beweging (NSB), op hun verzoek om ondersteuning is ingegaan. Begin augustus had Bellefroid op het NSB-hoofdkwartier te Utrecht een onderhoud met NSB-leider Anton Mussert, die een positievere houding aannam. Uit NSBV-correspondentie blijkt dat men zich sindsdien beschouwde als met Musserts NSB verbonden. Het feit echter dat de NSB'v van Piet van Rossem (sr.) hetzelfde beweerde, leidde snel tot verwarring en wederzijdse irritatie, zeker toen lovende artikelen over Van Rossem verschenen in het NSB-blad *Volk en Vaderland*, en de NSB'v ook in Antwerpen, de thuisbasis van de NSBV, activiteiten ging ontplooiën. De NSBV, zelf van zeer beperkte omvang, ondervond daarnaast nog concurrentie van het radicale nazi-partijtje Nationaal-Socialistische Vlaamsche Arbeiderspartij, terwijl na verloop van tijd de kans toenam dat de Duitsers alle kleine partijtjes zouden ontbinden ten gunste van het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV). De NSBV zocht daarom eind 1940 contact met het Verdinaso om een tegenwicht te vormen tegen het VNV, dat, zo werden Strijckers en de zijnen niet moe Mussert voortdurend mede te delen, niet oprecht Groot-Nederlands was. In maart 1941 kwam dan een beginselakkoord tot stand tussen de voormalige concurrenten NSBV en NSB'v met het Verdinaso, een akkoord dat echter geen uitvoering kreeg omdat in mei 1941 Verdinaso en Rex-Vlaanderen zich aansloten bij het VNV. De politieke rol van de NSBV was toen uitgespeeld.

LITERATUUR: B. de Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, 1994; – J.J. van den Berg, 'Dietsland Houzee! De NSB en Vlaanderen 1940-1944', in WT, jg. 53, nr. 4 (1994), p. 217-234 en jg. 54, nr. 1 (1995), p. 13-22.

JAN-JAAP VAN DEN BERG